

Duyuru Tarihi : 27.09.2007
Duyuru No : DUYURU/2007-142
Yayımlandığı Yer : DÜNYA GAZETESİ / 27.09.2007

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir
mehmet.mac@bdodenet.com.tr

KDV ALACAĞININ GÜMRÜK VERGİ BORCUNA MAHSUBU İÇİN PRATİK BİR YÖNTEME İHTİYAÇ VARDIR

KDV iadelerindeki formalite yoğunluğu, karmaşık kurallar ve iadeden sorumlu Maliye İdaresi görevlilerinin tedirginliği, bu iadelerin gecikmesine ve güçlüklerle yapılabilmesine neden olmaktadır.

KDV iadelerinin nakden değil kamu borçlarına mahsup suretiyle yapılması, vergi emniyeti açısından İdarenin tercih ettiği ve nisbeten basitleştirilmiş bir usuldür. Hatta bazı KDV iade türlerinde nakden iade tamamen yasaklanmış, iadenin münhasıran mahsup suretiyle yapılması öngörülmüştür. (KDV iade ve mahsupları konusunda geniş bilgi için www.bdodenet.com.tr adresli web sahifemizdeki 9,11,13,14,15,29 ve 32 nci maddelere ve özet tablolar için 9 ile 32 maddelerin sonuna bakınız.)

Mahsup usulünün tercih edilmesi nedeniyle mahsup imkanları genişletilmiştir.

Ortakların, mal veya hizmet satın alınan mükelleflerin vergi, SSK ve gümrük vergisi borçlarına mahsup da mümkün olmakla beraber, lehine mahsup yaptırılacak olanların buna rıza göstermemeleri, başkasının borcuna mahsupta sık sık sorun çıkması ve bazı iade türlerinde başkasının borcuna mahsup imkanı bulunmaması nedeniyle bu konuda tikanıklıklar görülmektedir.

14.6.2001 tarihli DÜNYA Gazetesinde yayınlanan “*KDV Sorunlarına Çözüm Önerileri*” başlıklı yazımızda (bu yazının metnini yukarıdaki web sitemizin makaleler bölümünde bulabilirsiniz) KDV İADE ALACAKLARININ GÜMRÜK VERGİ BORÇLARINA MAHSUP EDİLEBİLMESİNİ ÖNERMİŞTİK.

29.6.2001 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 83 nolu KDV Genel Tebliği ile bu imkan getirilmiştir.

Daha sonra çıkarılan 84 nolu Tebliğ’le KDV alacaklarının gümrük vergi borçlarına mahsubuna ilişkin usul, eskisine benzer şekilde yerinden belirlenmiş olup aşağıdaki bölümlerde bu usul açıklanmış ve büyük ölçüde tıkanık durumda bulunan söz konusu mahsupların pratik şekilde yapılabilmesine yönelik yeni usul önerilerimiz sunulmuştur :

1. KDV İADE ALACAĞININ GÜMRÜK VERGİ BORCUNA MAHSUP EDİLMESİ KONUSUNDA HALEN GEÇERLİ OLAN USUL VE BU USULÜN TIKANIKLIĞI :

84 no.lu KDV Genel Tebliğinin ilgili bölümü şöyledir :

“1.1.1.2. *İthalde Alınan Vergilere Mahsup :*

Mükellefler iade alacaklarını;

*Kendilerinin,
Ortaklarının
ya da mal veya hizmet satın aldıkları mükelleflerin,*

İthalde alınan vergilerden doğan borçlarına mahsubunu talep edebilirler.

Mahsup için ilgili gümrük idaresinden mükellefin vergi dairesine hitaben yazılan ve ithalde alınan vergiler ile varsa gecikme faizi, zam ceza tutarları ile ödemenin yapılacağı gümrük saymanlığı ve hesap numarasını belirtir bir yazı alınır.

Mahsup tutarını gösteren saymanlık arası işlem fişi ilgili gümrük saymanlığına gönderilir.

Herhangi bir nedenle mahsup yapılamaması halinde, gümrük saymanlığınca düzenlenecek saymanlıklar arası işlem fişi ile mahsup edilmeyen tutar ilgili vergi dairesine derhal iade edilir.”

Mahsup usulünün bu şekilde belirlenmiş olması, KDV iade alacaklarının gümrük vergi borçlarına mahsubu imkanının adeta ölü doğmasına yol açmıştır.

Bu tıkanıklığa sebep olan iki ana unsur şunlardır :

- Mahsup için gümrük vergi borcunun doğmuş olması şart koşulmaktadır.

Gümrük vergi borcu doğmuşsa, mal ithale hazır demektir.

İthale hazır bir malın gümrükten çekilebilmesi için, bu mala ait vergilerin mahsup suretiyle ödenmesini beklemek ticari hayatın gerekleri ile uyusmamaktadır.

Çoğu zaman ithale hazır malın gümrükte bekletilmesine tahammül edilemez. Mala acil ihtiyaç olabilir, mal çabuk bozulan bir mal olabilir, malın gümrükte beklediği her gün masraftır ve zarardır. Bu nedenle ithalatçılar, ithal vergilerini nakden ödeyip mallarını gümrükten hemen çekmekte, KDV iade alacaklarını gümrük vergi borcuna mahsup için uğraşmayı göze alamamaktadırlar.

- Mahsup için öngörülen formalite çok zaman alıcıdır.

Gümrüğe gelen malın vergilerinin belirlenmesinden sonra, bu vergilerin tutarlarını, ödemenin yapılacağı gümrük saymanlığını ve hesap numarasını gösterir YAZININ GÜMRÜK İDARESİNDEN ALINMASI ve bu yazıya istinaden vergi dairesince SAYMANLIKLAR ARASI İŞLEM İŞİNİ İLGİLİ SAYMANLIĞA GÖNDERİLMESİ memurların çabuk iş yapmaması, belgeleri elden vermeyip posta ile göndermeye kalkışması nedeniyle HAFTALARCA SÜREBİLECEK FORMALİTELER demektir.

İthalat işlemleri bu formalitelere katlanmaya müsait olmayan ve acilen bitirilmesi gereken işlemlerdir.

Şu an yürürlükte olan sistem uygulamada sadece “*fiktif depo*” sahipleri açısından uygulanabilir durumdadır. Malın antrepoya girişinde KDV (ve Gümrük Kanunu’na göre varsa diğer vergiler) aranmamaktadır. (KDV Kanunu madde 16) Bu mükellef acil ihtiyacı olmayan bir kısım malı antreposundan çekmek üzere beyanname tescilli yaptırarak vergilerin mahsup yoluyla ödenmesi için vergi dairesine müracaatta bulunabilmektedir.

Mahsubun sadece fiktif antrepo sahipleri için ve acilen ihtiyaç duyulmayan mallar bakımından uygulanabiliyor olması, halen devam eden mahsup usulünün yetersizliğini göstermektedir.

2. KDV ALACAKLARININ GÜMRÜK VERGİ BORÇLARINA MAHSUBUNU İŞLER HALE GETİREBİLMEK İÇİN USUL DEĞİŞİKLİĞİ ÖNERİMİZ :

Bu konudaki önerimiz, KDV İADE ALACAKLISINA, GÜMRÜK İDARESİ NAMINA YAZILI **ÇEK VERİLMESİDİR.**

Çek vermek için gümrük vergisi borcunun doğması beklenmemeli, gümrük idaresinin yazısı aranmamalıdır.

KDV alacaklısı daha ortada herhangi bir ithalat ve gümrük vergi borcu yokken KDV alacağının mevcudiyetine istinaden bu çeki vergi dairesinden alabilmeli, gümrük vergi borcu doğar doğmaz bu çek ile gümrük vergi borcunu ödeyebilmelidir.

Çek ithal vergileri için yetersiz kalırsa, bakiyesi nakden ödenebilir. Fazla gelirse, aradaki fark gümrük idaresince adi emanet hesabına alınabilir ve daha sonraki bir ithalatta kullanılabilir.

14 Haziran 2001 tarihli DÜNYA Gazetesi’ndeki yazımızda, KDV iade alacaklarının gümrük vergi borçlarına mahsup edilebilmesi önerirken mahsup usulünün Gümrük İdaresi namına yazılı **ÇEK VERİLMESİ ŞEKLİNDE OLMASI GEREKTİĞİNİ DE ÖNERMİŞTİK.** (Bu çekin gümrük vergi borcu ödeme dışında bir amaçla kullanılması mümkün değildir.) Fakat bilemediğimiz bir nedenle çek verme önerimiz kabul görmemiştir. Bunun yerine işlerliği olmayan bir yöntem benimsenmiştir ve sonuç olarak usul yüzünden KDV alacaklarının gümrük vergi borçlarına mahsubu 6 yıldır işlenmez haldedir.

Çek önerimizin kabulünü veya bu mahsupların derhal yapılmasını sağlayacak başka bir çözüm getirilmesini yetkililerin dikkatlerine tekrar arz ediyoruz.

Mesela çek vermek yerine vergi dairesinin, gümrük vergilerinin tahakkukunu beklemeksizin ve aramaksızın, KDV alacaklısı mükellefin belirleyeceği gümrük saymanlığına, adi emanete alınmak ve sadece ithal vergilerinin ödenmesinde kullanılmak üzere para havale etmesi de sistemi işler hale getirebilecektir.